

การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียน
ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2*
PARTICIPATORY ADMINISTRATION OF THE STUDENT AFFAIRS BASED ON
THE FOUR SUBLIME STATES OF MIND IN EDUCATION OPPORTUNITY
EXPANSION SCHOOL UNDER SISAKET PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

อธิภัทร จันทิพย์¹, กฤตยากร ลดาวัลย์²

Atiphat Jantip¹, Kittayakorn แ²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : atiphat.jantip@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ตามหลักพรหมวิหาร 4 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 234 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ ค่า t-test และ F-test (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านงานบริการให้แก่นักเรียนรองลงมา ด้านงานปกครองนักเรียน ด้านงานกิจกรรมนักเรียนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านงานแนะแนว 2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามเพศ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกันทุกด้าน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ด้านงานบริการให้แก่ นักเรียนไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านงานแนะแนวและด้านงานกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน3.สรุปแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 พบว่า โรงเรียนควรดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

คำสำคัญ : การบริหารงานกิจการนักเรียน; การมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4; โรงเรียนขยายโอกาส

ABSTRACT

The objective of this study were to: 1) study the condition on Participatory administration of Student affairs based on Four Sublime States of Mind of opportunity expanding school under Sisaket Primary Educational Service Area Office 2 2) compare the Participatory administration of Student affairs based on Four Sublime States of Mind of opportunity expanding school under Sisaket Primary Educational Service Area Office 2, classified by gender, education background experience, and school size were different 3) Participatory administration of Student affairs based on Four Sublime States of Mind of opportunity expanding school under Sisaket Primary Educational Service Area Office 2. The sample group consisted of 234 of administrators, teachers, and educational personnel. The instrument used in the research was a 5-level estimation scale questionnaire with IOC values between 0.67 – 1.00, confidence in the whole issue of 0.94, and Semi-structured interview. The statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation, t-test and One-way ANOVA.

The results showed that1. The level of Participatory administration of Student affairs based on Four Sublime States of Mind of opportunity expanding school under Sisaket Primary Educational Service Area Office 2, overall, it was at a high level. The aspect with the highest average was Student service, followed by Student administration, Student activities and the aspect with the lowest was Guidance. 2. The result of the comparison on the level of opinion towards Participatory administration of Student affairs based on Four Sublime States of Mind of opportunity expanding school under Sisaket Primary Educational Service Area Office 2, classified by gender, student activities. There was a statistically significant difference at the .05 level, and classified by School size, Guidance, and the student activities were significantly different at the .05 level, other than that they were not different. 3. Summary or recommendations and guidelines for Participatory administration of Student affairs based on Four Sublime States of Mind found that schools should

promote democracy in schools, promote and develop students to have discipline, morality, ethics, executed the student support system, and assessment of students affairs performance.

Keywords : Administration of Student Affairs; Participatory based on Four Sublime States of Mind; Opportunity Expanding School

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของประชาชนโดยเฉพาะผู้ปกครองต้องอาศัยการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ปัจจุบันแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษาซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเพราะการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในการจัดการศึกษานั้นเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กหากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร การศึกษารวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาร่วมมาเป็นครูพ่อครูแม่ให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้านภูมิปัญญากับบุตรหลานย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่ม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2553)

สำหรับประเทศไทย การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) รัฐบาลจะมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา และมีกรอบแนวทางปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกภาคส่วนของสังคมนั้นเห็นตรงกันว่า การศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างคนไทยให้มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าต่อไปในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2552)

โรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีนักเรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจและความถนัดเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย รู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม การบริหารงานกิจการนักเรียนเกี่ยวข้องกับนักเรียนนับตั้งแต่เข้าเรียนจนถึงจบการศึกษา

นอกจากนี้งานกิจการนักเรียนเป็นงานสนับสนุนที่ช่วยส่งเสริมงานวิชาการซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยการจัดบริการต่างๆ เพื่อช่วยลดและขจัดปัญหาของนักเรียน อันจะทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนและกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีพัฒนาการสูงสุดเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักเรียนเองในด้านต่างๆ เช่น ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามรู้จักเคารพนับถือผู้อื่นและตนเอง มีสุขภาพดี มีความสุข มีทักษะในการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย มีจิตใจที่มั่นคงสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับคนในวัยเดียวกันและวัยแก่กว่าได้ สร้างค่านิยมที่เหมาะสมพัฒนาการทางด้านเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาวิชาต่อโรงเรียน และต่อชุมชน อีกทั้งยังช่วยให้มีโอกาสได้ร่วมงานกับเพื่อนนักเรียน ครูอาจารย์บุคคลต่างๆ ในชุมชน สามารถที่จะดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้งานด้านนี้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยการร่วมมือกับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมงานกิจการนักเรียนร่วมกันกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์เป้าหมายจัดทำเป็นแผนงาน และโครงการบริหารงานด้านนี้ในแต่ละปีการศึกษาให้ชัดเจน (ผ่องพรรณ ตรีสุวรรณ, 2546)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษางานเรื่องการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารกิจการในโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเยาวชนและสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา แตกต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

3.2 ได้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

3.3 ได้ทราบแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 234 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง (Krejcie & Morgan, 1970) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) มีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F-test)

ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์หรือได้รับ Best Practice ในหัวข้อเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5. ผลการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ตามหลักพรหมวิหาร 4	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านงานบริการให้แก่ นักเรียน	4.42	0.37	มาก	1
2. ด้านงานปกครองนักเรียน	4.36	0.40	มาก	2
3. ด้านงานแนะแนว	4.34	0.40	มาก	4
4. ด้านงานกิจกรรมนักเรียน	4.35	0.39	มาก	3
รวม	4.37	0.39	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.39$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านงานบริการให้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.37$) รองลงมา ด้านงานปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.40$) ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.35, S.D. = 0.39$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.40$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

5.1.1 ด้านงานบริการให้แก่นักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดการบริหารงานอนามัยในโรงเรียนให้กับนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน บริการงานอนามัยด้วยความมีเมตตา กรุณาต่อนักเรียนที่มารับบริการ(เมตตา)รองลงมา มีการจัดการด้านระบบสาธารณูปโภคไฟฟ้า ประปา ถนน อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ระบบสาธารณูปโภคอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกคน (กรุณา)และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดการห้องสมุดที่ดีและทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริการในห้องสมุดที่ดี ให้ความเมตตากรูณาแก่นักเรียนทุกคนที่เข้ามาเพื่อค้นคว้าหาความรู้ในห้องสมุดอย่างเท่าเทียมกัน (กรุณา)

5.1.2 ด้านงานปกครองนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการแสดงความยินดีและยกย่องนักเรียนด้วยการมอบรางวัล หรือเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยจิตใจที่มีเมตตา (เมตตา)รองลงมา มีการป้องกัน แก้ปัญหาและกำกับติดตามนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงหรือต้องการความช่วยเหลือ ด้วยความมีเมตตาและกรุณาเพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ต่อไป(กรุณา)และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ตามหน้าที่พลเมืองที่ดีให้กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมเสมอภาคกัน ด้วยความมีเมตตาและกรุณา ดูแลนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพลเมืองที่ดี(อุเบกขา)

5.1.3 ด้านงานแนะแนวโดยรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพและทักษะชีวิตให้แก่นักเรียนด้วยความมีเมตตาและกรูณาแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดีและมีประสบการณ์ในด้านทักษะชีวิต ให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างมีความสุข (กรุณา)รองลงมา มีการให้บริการด้านทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสหรือนักเรียนที่มีผลการเรียนดีทุกคนด้วยความมีเมตตากรูณา ใช้อุเบกขาไม่ลำเอียงด้วยรักและซึ้ง(อุเบกขา)และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดการให้บริการข้อมูลสารสนเทศข่าวสารด้านการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง มีการแนะนำแนะแนวข้อมูลด้านการศึกษาด้วยความมีเมตตากรูณาต่อนักเรียนทุกคน (กรุณา)

5.1.4 ด้านงานกิจกรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆให้กับนักเรียนอย่างมีเมตตากรูณา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการทำกิจกรรม จนก่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับตัวนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงกัน (กรุณา)รองลงมา มีการส่งเสริมในด้านวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียนและมีการจัดตั้งสภานักเรียนในโรงเรียนอย่างเป็นระบบให้โอกาสนักเรียนทุกคนในการเข้า

ร่วมสถานักเรียนอย่างเป็นธรรมชาติ ดูผลงานสถานักเรียนด้วยความมีเมตตากรุณา (อุเบกขา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับชุมชนตามประเพณีด้วยความมีเมตตาและกรุณาเพื่อสร้างคุณธรรมและจริยธรรม รวมไปถึงรักษาค่านิยมประเพณีอันดีงามของชุมชนไว้(กรุณา)

5.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามเพศด้านงานกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกันทุกด้าน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ด้านงานบริการให้แก่ นักเรียน ไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านงานแนะแนวและด้านงานกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

5.3 แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ที่มีความเป็นเลิศงานกิจการนักเรียน จำนวน 5 คนพบว่า โรงเรียนควรดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารกิจการนักเรียน เป็นการดำเนินไปเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สติปัญญาของนักเรียนให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียน การประกอบอาชีพ การงานในอนาคต และส่งผลกระทบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ประเทศชาติ เนื่องจากเป็นงานที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดการพัฒนาที่ดี และสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ ระเบียบ วินัย และ ความปลอดภัย อันจะส่งผลให้เยาวชนก้าวสู่ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติในอนาคตต่อไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมสันต์ สิงห์รักษ์ (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านงานบริการให้แก่ นักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการจัดการบริหารงานอนามัยในโรงเรียนให้กับนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน บริการงานอนามัยด้วยความมีเมตตา กรุณาต่อนักเรียนที่มารับบริการจัดการงานบริการข้อมูลและให้บริการสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียนทุกคน ให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการข้อมูลสารสนเทศ ให้คำแนะนำปรึกษาให้นักเรียนด้วยจิตใจที่เมตตากรุณาผู้เรียนอย่างเต็มใจจัดการด้านระบบสาธารณูปโภคไฟฟ้า ประปา ถนน อย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐานเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ระบบสาธารณูปโภคอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกคนจัดการ

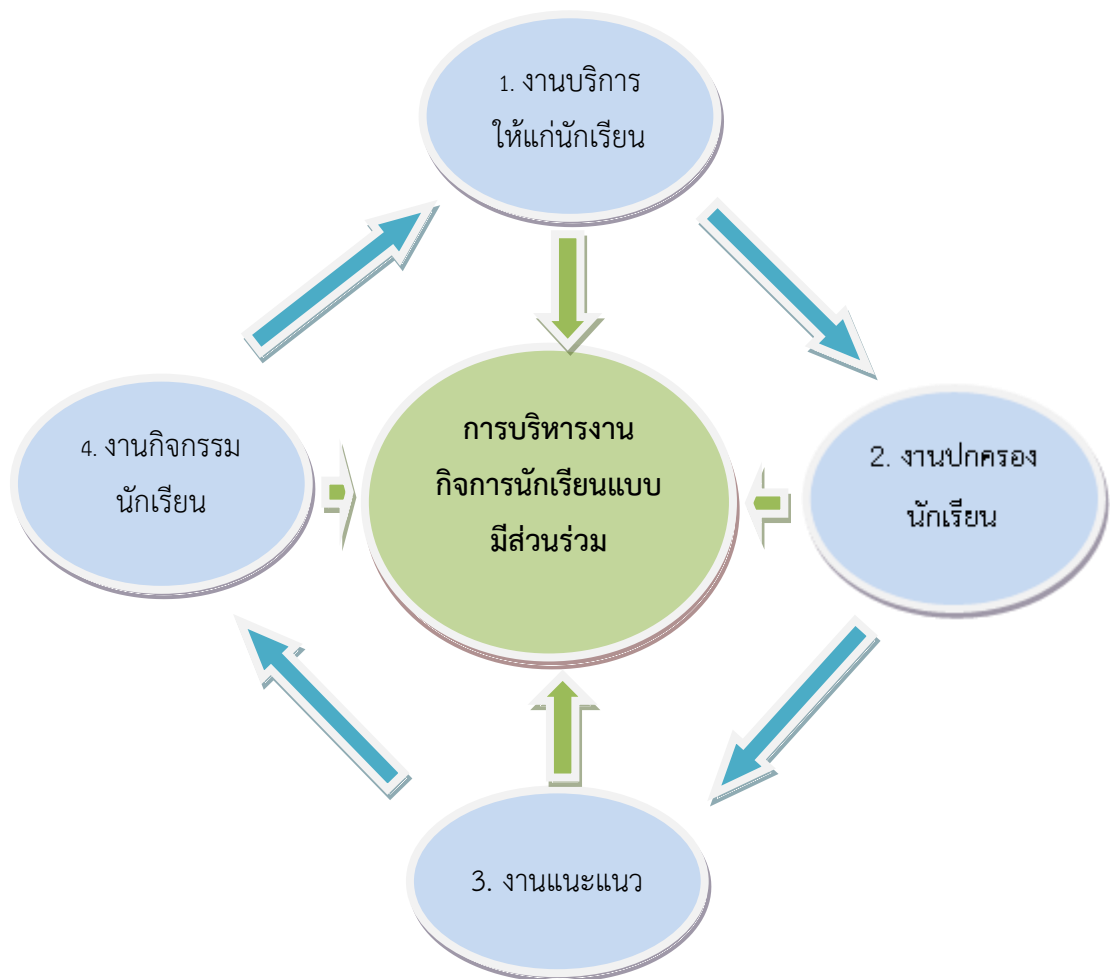
ห้องสมุดที่ดีและทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริการในห้องสมุดที่ดี ให้ความเมตตาตากรุณาแก่นักเรียนทุกคนที่เข้ามาเพื่อค้นคว้าหาความรู้ในห้องสมุดอย่างเท่าเทียมกันจัดการระบบความปลอดภัยภายในโรงเรียนระบบการจราจร ยานพาหนะในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยของนักเรียนทุกคนภายในโรงเรียน ด้วยหลักความเมตตาตากรุณาต่อผู้เรียนทุกคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจณา กันธะนภี (2561) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตตองโขงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า สภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียน โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตตองโขงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ด้านส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ด้านกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ด้านกิจกรรมและวินัยนักเรียน ด้านส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ และด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อระดับความคิดเห็นที่มีต่อระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามเพศด้านงานกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกันทุกด้าน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ด้านงานบริการให้แก่ นักเรียน ไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านงานแนะแนวและด้านงานกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และทำงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนร่วมกันทุกฝ่ายซึ่งงานกิจการนักเรียนเป็นภาระงานหนึ่งที่สำคัญของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพัฒนานักเรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้าน ทั้งทางด้าน อารมณ์สังคม จิตใจ ช่วยให้เป็นคนที่สมบูรณ์สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งหวังให้นักเรียนมีพัฒนาการแบบองค์รวมกล่าวคือ ให้เป็นคนดีคนเก่ง คนมีความสุข ดังนั้น ครูทุกคนจึงมีบทบาทหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนานักเรียนโดยผ่านกระบวนการวางแผน และการบริหารจัดการเพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจสังคม การเมือง สิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้มีการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมมีระเบียบวินัย ภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย เกิดการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยผ่านกระบวนการและกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน เทิดทูนและจงรักภักดีต่อสถาบันชาติศาสนา พระมหากษัตริย์มีจิตสาธารณะใช้ชีวิตอย่างพอเพียงปรับตัวมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน สามารถ เลือกรดำเนินชีวิตอย่างมีภูมิรู้และภูมิธรรม โดยมีมาตรการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศตวรรษ กฤษณา, กฤตยากร ลดาวัลย์, วิมลพร สุวรรณแสนทวี (2563) ได้ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามตำแหน่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามระดับอายุ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ประกอบด้วย 1)งานบริการให้แก่นักเรียน 2) งานปกครองนักเรียน 3) งานแนะแนว และ 4) งานกิจกรรมนักเรียน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านงานบริการให้แก่นักเรียน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนนำข้อมูลด้านงานบริการให้แก่นักเรียนไปพัฒนา ปรับปรุงโดยการจัดการงานอนามัยในโรงเรียนให้กับนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

8.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านงานแนะแนว เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรจัดการให้บริการข้อมูลสารสนเทศข่าวสารด้านการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง มีการแนะนำแนะแนวข้อมูลด้านการศึกษา

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ควรมีการประชุมบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านกิจการนักเรียน ควรชี้แจงให้ทราบถึงนโยบาย ความเป็นเหตุและผลในทางปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

8.2.2 ควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชา และนักเรียนมีการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนางานด้านกิจการนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลความคิดเห็นในแต่ละด้านมาปรับปรุง พัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารงาน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

8.3.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการให้คำปรึกษาและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการบริหารงานกิจการนักเรียน

8.3.3 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบเกี่ยวกับการระดมทุนทางสังคมในการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

9. บรรณานุกรม

- กาญจนา กันธะนที. (2561). การศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต อิงโขงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ผ่องพรรณ ตรีสุวรรณ. (2546). การศึกษาสภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนวัดสวนพลู สังกัดสำนักงานเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- ศตวรรษ กฤษณา, กฤตยากร ลดาวัลย์, วิมลพร สุวรรณแสนทวี. (2563). การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. **วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 1(1). 23-34.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.